

Ойыл

Мемпекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстан халқына Жолғауы

СЫНДАРЛЫ ҚОҒАМДЫҚ ДИАЛОГ – ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕН ӨРКЕНДЕУІНІҢ НЕГІЗІ

Құрметті отандастар!
Құрметті депутаттар, үкімет мүшелері!

Баршаңызды жаңа парламенттік маусымның басталуымен құттықтаймын!

Біз еліміздің жаңа тарихындағы маңызды белеске жақындап келеміз. Отыз жылға жуық уақыт бұрын халқымыз өзінің Тәуелсіздігін жариялап, бабаларымыздың ғасырлар бойы аңсаған арманын орындады. Осы уақыт ішінде **Қазақстанның**

Тұңғыш Президенті – Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың басшылығымен еліміз өлемдегі беделді өрі орнықты мемлекетке айналды.

Баянды бірлігіміздің арқасында тәуелсіздігімізді нығайтып, халқымыздың жағдайын жақсартуға жол аштық. Бұл жасампаздық пен ілгерілеу, бейбітшілік пен келісім кезеңі болды. Еліміздің даму жолын бүкіл өлем мойындап, қазақстандық, яғни Назарбаев моделі деп атады.

Қазір бізге Тәуелсіздіктің жетістіктерін еселеп, елімізді дамудың **жаңа сапалы кезеңіне** шығару мүмкіндігі беріліп отыр. Біз бұған Елбасы саясатының сабақтастығын сақтап, жүйелі реформалар жүргізу арқылы қол жеткізе аламыз. Өздеріңізге белгілі, осының бәрі менің сайлау алдындағы бағдарламамның негізі болды. Қазір мемлекеттік органдар оны жүзеге асыру үшін тиісті жұмыстар жүргізуде. Мен халыққа берген уәделерімді

міндетті түрде орындаймын. В нашей работе следует исходить из необходимости **полной реализации Пяти институциональных реформ и Плана Нации**, разрабатанных Елбасы. Следует возобновить работу созданной им **Национальной комиссии по модернизации**. Далее хотел бы высказать свои соображения по реализации **наших общих задач**, в частности, моей **предвыборной платформы**.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОНСТИТУЦИЯСЫ КҮНІ. АТА ЗАҢНЫҢ МЕРЕКЕСІ ҚАРСАҢЫНДА ҚАЗАҚСТАННЫҢ БАРЛЫҚ ӨҢІРІНДЕ БҰҚАРАЛЫҚ ШАРАЛАР ӨТТІ. ОСЫҒАН ОРАЙ ОЙЫЛ АУДАНЫНДАҒЫ БАСТЫ САЛТАНАТ «АТА ЗАҢ ЕЛДІГІМНІҢ ЕҢСЕСІ» ДЕГЕН АТАУМЕН АУДАНЫҚ МӘДЕНИЕТ ҮЙІНДЕ БОЛДЫ.

Еліміздің Ата Заңы - 1995 жылы 30 тамызда бүкілхалықтық референдумда қабылданған болатын. 1995 жылы қабылданған Конституцияның басты авторы - Қазақстан халқы мен оның Тұңғыш Президенті - Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев деп толық сеніммен айтуға болады. 1995 жылы 30 тамызда елдің жаңа Конституциясын қабылдау жөнінде бүкілхалықтық референдум өтіп, оған сайлаушылардың 99,14 пайызы қатысты. Олардың 89,14 пайызы жаңа Конституцияның қабылдануын қолдады. Конституция барлық қазақстандықтардың ой-пікірін есепке ала отырып жасалған құқықтық-саяси құжат. Жаңа Конституцияны қалыптастыруға қалың жұртшылықтың қатысуы - Ата Заңға ерекше үстем күш беріп, оның әлеуетін арттырды.

Қазақстанның Ата Заңы өлемдегі ең жас Конституциялардың бірі. Өрине, тарих ауқымынан алып қарағанда, 20 жылдан астам уақыт аз ғана мерзім. Десе де, осындай алмағайып заманда Қазақстанның Ата Заңы уақыттың сынынан сүрінбей өтті, өзінің заман талабына лайықтығын жан-жақты дәлелдеді. Ал көптеген зерттеушілердің пікірінше, Қазақстанның Конституциясы өлемдегі жалпы адамзаттық құндылықтарды дөрілтейтін ең үздік конституцияның қатарында тұр.

Қолданыстағы Конституция республика өмірінде экономикалық қана емес, саяси өзгерістерге де жол ашты. Бұл Конституция мемлекеттік биліктің біртұтастығын бекіте отырып, жұмылған жұдырықтай жүйеге айналдырды. Мемлекеттік

билік органдарының халық алдындағы жауапкершілігін күшейтті. Халық пен мемлекеттің арасындағы коммуникативтік күшке айналды. Атап айтқанда, Конституцияның қоғам өміріндегі, еліміздің тарихындағы орны бөлек. Ата Заңымыз өз өміршеңдігін көрсетті. Конституция қағидаттарына сәйкес, еліміздің демократиялық жолмен даму бағыты айқындалды. Құқықтық мемлекет қалыптастыру қағидалары қоғамда және азаматтардың санасында түпкілікті бекітіліп, өз жемісін беруде.

Конституция Қазақстан мемлекеттігінің нығаюына, еліміздің дамуына, халқымыздың өсіп-өркендеуіне негіз қалап берді.

Тұңғыш Президентіміз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев «Біздің Ата Заңымыз - Қазақстан халқының

саналы түрде таңдауының жемісі. Ата заңмен өмір сүру білімі мен тәжірибесін өмір бойы үйренетін демократияның жоғарғы мектебі» деп оның құндылығын нақты анықтап берді. Қазақстан Конституциясы – азаматтарға демократиялық принциптерге негізделген теңдік пен бостандық беретін қастерлі құжат. Конституция – біздің ынтымағымыз бен еркіндігіміздің кепілі. Конституция - рухани жаңғыруға бағытталған жасампаз істерді атқару жолындағы сенім беретін темірқазығмыз. Ал, мәдениет үйіндегі мерекеге келер болсақ, алдымен сахнаға салтанатты түрде Қазақстан Республикасының Конституциясы кітабы өкелінді. Яғни, мемлекеттік қызметке соңғы кездері қабылданған Ойыл аудандық ішкі саясат бөлімінің бас маманы Медет Құлмұханов пен Көптоғай ауылдық округі әкімінің аппаратының жетекші маманы Ажар Алекешовалар еліміздің басты құжатына қолдарын қойып тұрып

Қазақстан Республикасы мемлекеттік өкімшілік қызметшісінің антын қабылдады. Одан кейін жұртшылықты аудан әкімі Асқар Қазыбаев құттықтап, Қазақстан Республикасының Конституциясы күніне орай медиация саласындағы белсенді қызметі үшін Ақтөбе облысының әкімі Оңдасын Оразалин Алғыс хатын кәсіби емес медиаторлар Меруерт Ғаббасова мен Шекер Қауметоваға және Ойыл ауданы бойынша кірістер басқармасының ақпараттарды қабылдау, өңдеу орталығы және салықты өкімшілендіру бөлімінің бас маманы Ұлдай Шоймановаға тапсырса, Ойыл аудандық сотының кеңсе меңгерушісі - Гауһар Танкиеваға аудан аумағындағы заңдылықты сақтап қызметтік міндеттерін орындауда көрсеткен жоғары біліктілігі мен ұзақ жылғы абыройлы еңбегі үшін және Ойыл аудандық прокуратурасының іс жүргізуші инспекторы Жасұлан Тілектесовке аудан аумағындағы заңдылықты сақтап қызметтік міндеттерін орындауда көрсеткен жоғары біліктілігі үшін марапатталса,

Ойыл ауданы полиция бөлімінің Патрульдік полиция тобының полицейі, полиция аға сержанты Ерген Дүйімбаевқа аудан аумағындағы қауіпсіздікті сақтап қылмыстың алдын-алуда көрсеткен ерекше қызметі үшін, Ойыл аудандық әділет басқармасының іс жүргізуші Дәурен Ақеділовке аудан аумағындағы заңдылықты сақтап қызметтік міндеттерін орындауда көрсеткен жоғары біліктілігі үшін, «Ойыл аудандық мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі» мемлекеттік мекемесінің сектор меңгерушісі - Индира Сукашеваға аудан аумағындағы заңдылықты сақтап қызметтік мін-

Ш.Берсиев атындағы ауылдық округі, Қаратал ауылының тұрғыны Төлеген Жайжановтардың үйлері жеңімпаз деп танылыпты. «Үлгілі аула» номинациясы бойынша Ойыл ауылының тұрғыны Қазбек Нұрымгерейұлының ауласы үздік деп танылды. Жеңімпаздардың барлығы да аудан әкімінің қолынан арнаулы сыйлықтар алса, Қазақстан Республикасының Конституциясы күні қарсаңында отау құрған жас жұбайлар Райымбек Әділханов пен Айша Сағатқызына да аудан өкімі естелік сыйлығын тасбис етсе, жас жұбайларға Қазақстан Республикасының мәдениет қайраткері Аманкелді

деттерін орындауда көрсеткен жоғары біліктілігі үшін өз алғыс хатын ұсынды.

Сондай-ақ, осы мерекелік салтанатты сәтте «Үлгілі ұй», «Үлгілі аула» атты аудандық байқаудың жеңімпаздарын марапаттады. Яғни, «Үлгілі ұй» номинациясы бойынша Көптоғай ауылдық округі, Амангелді ауылының тұрғыны Мейірім Әбдіразақ пен Ойыл ауылының тұрғыны Берік Берекеновтің және

Рамазанұлы бата берді. Ал, мерекені Ж. Жүсіпбаиев атындағы қазақ орта мектебінің бишілері бимен көмкерсе, халықтық «Шапағат» отбасылық ансамблі әнімен өрледі. Аудандық мәдениет үйі жанындағы Назира Жұмабаева жетекшілік ететін домбырашылар тобы Абдулхамит Райымбергеновтің «Секіртпе» күйін шебер орындап, көрермендердің зор ықыласына бөленді.

Бауыржан МҰҚАМБЕТҚАЛИЕВ,
Жеке кәсіпкер, Ойыл ауданы.

ПРЕЗИДЕНТТІҢ ҚОЛДАУЫ – ТЫҢ КҮШТІҢ БАСТАУЫ

«Біз мәдениет саласында еңбек ететін адамдарға жеткілікті түрде көңіл бөлмей отырмыз. Бұл ең алдымен кітапхана, музей, театр қызметкерлеріне қатысты мәселе. Олардың еңбекақысы соңғы жылдары мүлде көбейген жоқ. Соның салдарынан мәдениет қызметкерлері, әсіресе жас мамандар жеңілдігі бар тұрғын үй бағдарламаларына қатыса алмайды. Мұндай ахуал осы кәсіптің беделін түсіріп, лайықты кадрлардың тапшылығын айқын сезілуде», - деді мемлекет басшысы Қазақстан халқына Жолдауында. Осы мәселені есепке ала отырып, Президент Үкіметке келесі жылдан бастап мәдениет қызметкерлерінің жалақысын көбейтуі тиіс екенін» - атап өтті. Расында күнтізбедегі атаулы мерекелерге мәдениет қызметкерлерінің қосар үлесі зор. Ауа-райының ыстығы мен суығына қарамастан мәдениетіміздің дамуы жолында қалыс қалған емес. Күні-түні дамылсыз дайындықпен қатар үнемі ізденіс үстінде жүреді. Сондықтан осындай сәтте мәдениет қызметкерлеріне де үлкен көңіл аударып, қолдау білдіріп отырған Президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаев мәдениетті мықты елдің мәңгілік жасайтындығын нақты мысалдармен жеткізді. Президенттің биылғы Жолдауда Үкіметке берген тапсырмалары орындалған сәтте мәдениет саласы одан сайын қарыштай түседі деген сенімдеміз.

Сансызбай НҰРЖАНОВ,
Аудандық Мәдениет Үйінің директоры.

АТА ЗАҢНЫҢ АЙШЫҒЫ

1. СОВРЕМЕННОЕ ЭФФЕКТИВНОЕ ГОСУДАРСТВО.

Обещанная мной политическая трансформация будет постепенно и неуклонно осуществляться с учетом интересов нашего государства и народа.

Мировой опыт свидетельствует о том, что взрывная, бессистемная политическая либерализация приводит к дестабилизации внутриполитической ситуации и даже к потере государственности.

Поэтому мы будем осуществлять политические реформы без «забегания вперед», но последовательно, настойчиво и продуманно. Наш фундаментальный принцип: успешные экономические реформы уязневозможны без модернизации общественно-политической жизни страны. «Сильный Президент – влиятельный Парламент – подотчетное Правительство». Это еще не свершившийся факт, а цель, к которой мы должны двигаться ускоренными темпами.

Эта формула политической системы является основой стабильности государства.

Наша общая задача – воплотить в жизнь концепцию «Слышасящего государства», которое оперативно и эффективно реагирует на все конструктивные запросы граждан. Только путем постоянного диалогавласти и общества можно построить гармоничное государство, встроенное в контекст современной геополитики.

Поэтому необходимо поддерживать и укреплять гражданское общество, вовлекать его в обсуждение наиболее актуальных общегосударственных задач с целью их решения.

Именно для этого создан представительный по своему составу Национальный Совет общественного доверия, который будет работать по ротационному принципу.

В ближайшее время всем нам предстоит осуществить следующие меры.

ПЕРВОЕ. ПРОДОЛЖИТЬ ПРОЦЕСС ПАРТИННОГО СТРОИТЕЛЬСТВА.

Партия «Nur Otan», благодаря нашему Лидеру и ее Председателю Нурсултану Абишевичу Назарбаеву, последовательно выполняет нелегкую и ответственную миссию ведущей политической силы страны.

Мы должны сотрудничать и с другими политическими партиями и движениями, проводящими конструктивную политику на благо общества.

Основные проблемы, волнующие наше общество, должны обсуждаться и находить своё решение именно в Парламенте и в рамках гражданского диалога, но не на улицах.

Депутаты могут и должны пользоваться своими законными правами, в том числе направляя запросы в Правительство по злободневным проблемам и требуя от него принятия конкретных мер.

В то же время отношения между законодательной и исполнительной властями должны быть взаимоважительными, деловыми, без искусственной конфронтации.

Как Глава государства, вижу свою задачу в том, чтобы содействовать развитию многопартийности,политической конкуренции и плюрализма мнений в стране.

Это важно для стабильности политической системы в долгосрочной перспективе.

Предстоящие выборы в Мажилис Парламента и маслихаты должны способствовать дальнейшему развитию многопартийной системы в стране.

ВТОРОЕ. ЭФФЕКТИВНАЯ ОБРАТНАЯ СВЯЗЬ С НАСЕЛЕНИЕМ.

Общественный диалог, открытость, оперативное реагирование на нужды людей являются главными приоритетами в деятельности государственных органов.

В Администрации Президента создан отдел, который будет следить за качеством рассмотрения госорганами обращений граждан, принимать по ним оперативные меры.

Зачастую люди вынуждены обращаться к Президенту вследствие «глухоты» и закрытости чиновников в центре и на местах.

Неоднократные жалобы на несправедливость решений в какой-то сфере означают системные проблемы в конкретном госоргане или регионе. Теперь к этому следует относиться именно так, и принимать соответствующие решения.

С целью повышения эффективности работы госслужащих нужно привлечь в их ряды подготовленные молодые кадры.

В то же время, начиная с 2020 года мы приступим к постепенному сокращению численностигосударственных служащих, а высвободившиеся средства направим на материальное стимулирование наиболее полезных работников.

К 2024 году количество госслужащих и работников нацкомпаний следует сократить на 25 процентов.

ТРЕТЬЕ. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА О МИТИНГАХ.

Согласно Конституции наши граждане обладают правом свободного волеизъявления.

Если мирные акции не преследуют цель нарушения закона и покоя граждан, то нужно идти навстречу и в установленном законом порядке давать разрешения на их проведение, выделять для этого специальные места. Причем, не на окраинах городов.

Но любые призывы к неконституционным действиям, хулиганские акции будут пресекаться в рамках

СЫНДАРЛЫ ҚОҒАМДЫҚ ДИАЛОГ – ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕН ӨРКЕНДЕУІНІҢ НЕГІЗІ

закона.

ТӨРТІНШІ. ҚОҒАМДЫҚ КЕЛІСІМДІ НЫҒАЙТУ.

Әлеуметтік және этникалық топтар арасындағы келісім – бүкіл қоғамның бірлескен еңбегінің нәтижесі.

Осыған орай, саяси үрдістерді саралап, бірілгімізді нығайта түсу үшін нақты шаралар қабылдау керек.

Қазақ халқының мемлекет құраушы ұлт ретіндегі рөлін бекемдеп, этносаралық татулық пен дінаралық түсіністікті қалыптастыра беруіміз қажет.

Біздің ұстанымымыз: Ел бірлігі – оның араландығында! Едінство нации в ее многообразии!

Еліміздегі этникалық топтардың тілі мен мәдениетін дамытуға жағдай жасай береміз.

Қазақ тілінің мемлекеттік тіл ретіндегі рөлі күшейіп, ұлтаралық қатынас тіліне айналатын кезеңі келеді деп есептеймін.

Бірақ мұндай дәрежеге жету үшін біріміз даңғазға жасамай, жұмыла жұмыс жүргізіміз керек.

Сондай-ақ, тіл үлкен саясаттың құралы екенін де ұмытпаған жөн.

Белсенді азаматтық қоғам құру үшін үкіметтік емес ұйымдардың беделін арттыру қажет деп санаймын.

Сондықтан, жақын арада Азаматтық қоғамды дамытудың 2025 жылға дейінгі тұжырымдамасыөзімізрлеп, қабылдауымыз керек. Келер жылы аталып өтетін маңызды мерейтойлар мен елеулі оқиғаларға дайындық жұмыстары басталды.

Ендігі жылы біріміз өл-Фарабидің 1150 жылдық, Абай Құнанбайұлының 175 жылдық мерейтойларын атап өтеміз.

Мерейтой барысында ысырапшылдыққа жол бермей, ғұлама тұлғаларымыздың еңбектерін халық арасында дәріптеуіміз керек.

Сондай-ақ, ең маңызды мерекеге – Тәуелсіздіктің отыз жылдығына байланысты тиісті іс-шараларды іске асыруымыз қажет.

Ел өміріндегі осындай елеулі оқиғаларға жас ұрпақты нағыз отаншылдыққа тәрбиелеуге жол ашады деп сенемін.

II. ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРАВ И БЕЗОПАСНОСТЬ ГРАЖДАН.

Ключевым фактором усиления защиты прав граждан и их безопасности являются глубокие реформы судебной и правоохранительной системы.

Необходимо осуществить ряд серьезных мер по улучшению качества судебных решений.

Право судьи на вынесение решения, исходя из закона и внутренних убеждений, остается неизблемым. Однако следует провести тщательный анализ судебных решений, обеспечить единообразие судебной практики.

В публично-правовых спорах при обжаловании решений и действий органов власти граждане зачастую находятся в неравных условиях. Их возможности несоизмеримы с ресурсами госаппарата.

Поэтому необходимо внедрение административной юстиции, как особого механизма разрешения споров, нивелирующего эту разницу.

Впредь при разрешении споров суд будет вправе инициировать сбор дополнительных доказательств, ответственность за сбор которых, ляжет на государственный орган, а не на гражданина или бизнес.

Все противоречия и неясности законодательства должны трактоваться в пользу граждан.

Хотел бы также остановиться на следующем важном вопросе.

Мы отошли от чрезмерных репрессивных мер и жесткой карательной практики правосудия. Вместе с тем в стране все еще имеют место многочисленные тяжкие преступления.

Мы увлеклись гуманизацией законодательства, при этом упустив из виду основополагающие права граждан.

Нужно в срочном порядке ужесточить наказание за сексуальное насилие, педофилию, распространение наркотиков, торговлю людьми, бытовое насилие против женщин и другие тяжкие преступления против личности, особенно против детей. Это мое поручение Парламенту и Правительству.

Недавние трагические события вскрыли и проблему браконьерства, как опаснейшей формы организованной преступности.

Браконьеры экипированы, вооружены, чувствуют свою безнаказанность. Только в этом году от их рук погибли два инспектора по охране животного мира.

Недавно была пресечена преступная деятельность банды браконьеров на озере Маркаколь в Восточно-Казахстанской области.

Это только единичные случаи, но браконьерство пустило глубокие корни, в том числе при попустительстве правоохранительных органов. Браконьеры безжалостно уничтожают природу – наше национальное богатство.

Поручаю Правительству в течение двух месяцев принять безотлагательные меры по ужесточению соответствующего законодательства.

С повестки дня не сходит вопрос системной борьбы с коррупцией. Необходимо восстановить антикоррупционную экспертизу проектов

нормативных правовых актов центральных и местных органов с участием экспертов и общественности.

Следует законодательно и нормативно регламентировать ответственность первого руководителя ведомства, в котором произошло коррупционное преступление.

Надо также предусмотреть строгую ответственность сотрудников самых антикоррупционных органов за незаконные методы работы и провокационные действия. Им не должно быть места в следственной практике.

Принцип презумпции невиновности должен соблюдаться в полном объеме.

Одной из самых актуальных задач остается полноценная реформа правоохранительной системы.

Образ полиции, как силового инструмента государства, будет постепенно уходить в прошлое, она станет органом по оказанию услуг гражданам для обеспечения их безопасности.

На первом этапе необходимо до конца 2020 года реорганизовать работу Комитета административной полиции. Это нужно сделать качественно и без кампанейщины.

Эффективность работы полицейских зависит от престижа самой полицейской службы.

На реформу МВД будет направлено 173 млрд. тенге в течение трех следующих лет.

Эти средства пойдут на повышение заработной платы, аренду жилья, создание современных фронт-офисов полиции по принципу ЦОНов.

Особое внимание будет обращено на вопросы защиты граждан от природных явлений и техногенных аварий, которые, к сожалению, стали частым явлением не только в нашей стране, но и во всем мире.

В этой сфере должны работать профессиональные кадры.

Поручаю Правительству повысить оклады сотрудников гражданской защиты в рамках средств, выделяемых на реформу МВД, и направить на эти цели порядка 40 млрд. тенге.

Перед нами стоит задача формирования боеспособной армии на основе новой концепции.

События в Арыси показали, что в Вооруженных Силах накопились серьезные проблемы.

Нужно, наконец, упорядочить все военные расходы, укрепить финансовую и общую дисциплину в армии. В то же время следует повышать престиж военной службы, материальное оснащение вооруженных сил.

Укомплектованная профессионально подготовленными, преданными Родине офицерскими кадрами и военнослужащими, наша армия должна быть готова к отражению угроз безопасности страны в новых геополитических реалиях.

III. ҚАРҚЫНДЫ ДАМЫҒАН ЖӘНЕ ИНКЛЮЗИВТІ ЭКОНОМИКА.

Қазақстан экономикасы жаһандық спаттағы қиындықтарға қарамастан алға ігерілеп келеді.

Жыл басынан бері оның өсімі орташа әлемдік көрсеткіштен жоғары болды.

Егер қажетті құрылымдық өзгерістерді жүзеге асырсaq, 2025 жылға қарай ішкі жалпы өнімнің жыл сайынғы тұрақты өсімі 5 пайызға және одан да жоғары деңгейге жеткізуге болады.

Экономиканың дамуына тың серпін беру үшін Үкімет пен Президент Әкімшілігі отандық және шетелдік сарапшылардың барлық жұмыстарын мұқият саралауы қажет.

Елбасы ұсынған 2050 жылға дейінгі ұзақ мерзімді даму стратегиясына және Ұлт Жоспарына сәйкес бірқатар құрылымдық міндеттерді іске асыруымыз керек.

Бірінші. Шикізатқа байланған менталитетпен бас тартып, экономиканы әртәпаландыру. «Білім экономикасы», еңбек өнімділігін арттыру, инновацияны дамыту, жанданды интеллекті жаһандық дамудың негізгі факторларына айналды.

Индустрияландырудың үшінші бесжылдығын жүргізу барысында бұрын жіберілген қателіктер мен олқылықтарды ескеруіміз керек.

Бұл мәселелер бойынша менің барлық тапсырмаларымды, ескертпелерімді Үкімет толық орындауға міндетті.

Еңбек өнімділігінің нақты өсімін кем дегенде 1,7 есеге арттыруымыз керек.

Елімізді өнірдегі көшбасшы ретінде танытып, Орталық Азиядағы беделімізді арттыру – стратегиялық міндет.

Бұл – Елбасы айқындаған саяси бағыт-бағдарымыз.

Второе. Повышение отдачи от квазигосударственного сектора.

Наши государственные компании превратились в громоздикие конгломераты, международная конкурентоспособность которых вызывает сомнения. В целях сокращения неоправданного присутствия государства в экономике мною было принято решение о введении моратория на создание квазигоскомпаний.

Нам нужно понять, каков реальный вклад Фонда национального благосостояния в рост благосостояния народа за прошедшие 14 лет с момента создания Фонда.

Правительство вместе со Счет-

ным комитетом в трёхмесячный срок должны провести анализ эффективности государственных холдингов и нацкомпаний.

Квазигосударственные компании зачастую конкурируют между собой на одном поле. В сфере жилищной политики, например, одновременно работают 7 государственных операторов, и это только на центральном уровне!

Количество государственных компаний можно и нужно сократить.

При этом следует аккуратно подходить к деятельности госкомпаний, работающих в стратегических секторах.

Контроль государства над ними должен сохраниться. В противном случае, вместо государственных монополистов мы получим частных монополистов со всеми вытекающими отсюда последствиями.

Правительству необходимо системно и предметно заниматься вопросами ценообразования и тарифов. Это касается и товаров и услуг естественных монополистов. Не секрет, что цены в нашей стране высокие – от продуктов питания и одежды до стоимости различных услуг.

Например, вызывает вопросы, почему авиабилеты основного авиаперевозчика по наиболее востребованному маршрутам гораздо дороже, порой до 30%, чем в Европе?! Чем обоснована сравнительно высокая стоимость услуг наших аэропортов?

Почему стоимость авиатоплива для иностранных перевозчиков в казахстанских аэропортах выше, чем для отечественных?

В результате авиационная отрасль Казахстана теряет свою международную конкурентоспособность, снижается транзитный потенциал страны.

При попустительстве профильного министерства, ведомств создан искусственный дефицит билетов в железнодорожных пассажирских перевозках.

Необходимо срочно навести порядок в этих сферах.

Наша цель – обеспечить полноценное развитие рыночных институтов и механизмов при стабилизирующей роли государства.

При этом нельзя забывать и об «экономике простых вещей». Это приоритетное направление нашей работы.

Үшінші. Туімді шағын және орта бизнес – қала мен ауылды дамытудың берік негізі.

Шағын, өсіресе, микробизнес еліміздің әлеуметтік-экономикалық және саяси өмірінде маңызды рөл атқарады.

Атап айтқанда, ең алдымен ауыл тұрғындарына тұрақты жұмыс берді, жұмыссыздықты азайтады. Сонымен қатар, салық базасын құрап, жергілікті бюджетті нығайтады. Сондай-ақ, жаппай кәсіпкерлікті дамыту санаға сіңген патерналистік пияғыл мен масылдықтанарылуға мүмкіндік береді.

Сондықтан мемлекет алдағы уақытта да бизнеске қолдау көрсете берді.

Бұл мақсатқа Ұлттық қордан 100 миллиард тенгеге жуық қаржы бөлінді.

Бірақ сарапшылардың пікірінше, қаржылай қолдаудың игілігін жергілікті билікпен байланысы бар шаруашылықтар ғана көріп отыр.

Шын мәнісінде, жана жобалар бойынша компаниялар құрылып, жұмыс орындары ашылуы керек еді.

Бұл «қарапайым заттардың экономикасына» тікелей байланысты.

Бірақ, жергілікті өкімдер ұйымдастыру жұмыстарын талапқа сай орындамаған.

Соның салдарынан салық және зейнетақы төлемдерін арттырып, жергілікті бюджетті нығайтуға жағдай жасалып отырған жоқ.

Осыған орай, Есеп комитетіне және Қаржы министрлігіне қаражаттың жұмсалыну қатаң бақылауға алуды тапсырамын. Елімізде кәсіпкерлікті дамытудың үлгі боларлық мысалдары жеткіліксіз. Біз шағын кәсіпкерлікті бүкіл қоғам болып қолдауымыз керек.

Поручаю Правительству разработать законодательную основу освобождения компаний микро и малого бизнеса от уплаты налога на доход сроком на три года.

Соответствующие поправки в законодательство должны вступить в силу с 2020 года.

С января 2020 года вступил в силу мое решение о трехлетнем запрете на проверки субъектов микро и малого бизнеса.

Мы верим в добропорядочность и законопослушность нашего бизнеса, который должен нести ответственность перед потребителями и гражданами. В период действия моратория необходимо активизировать инструменты саморегулирования, общественного контроля.

В случаях нарушения субъектами бизнеса предписанных норм и правил, особенно, в санитарно-эпидемиологической сфере, такие компании будут закрываться, их владельцы – привлекаться к ответственности.

Таким образом, мы снижаем нагрузку на бизнес.

В то же время он по-прежнему наталкивается на многочисленные проблемы, связанные с действиями правоохранительных и контролирующих органов.

Участились случаи рейдерства в отношении МСБ.

Моя позиция по этому вопросу известна: любые попытки воспрепятствовать развитию бизнеса, особенно малого и среднего, должны рассматриваться как преступления против государства.

В этой связи нужны дополнительные меры законодательного характера. Парламент и Правительство должны предложить решение данной проблемы.

В то же время необходимо усилить противодействие теневой экономики, ужесточить борьбу с выводом капиталов, уходом от уплаты налогов.

Далее. Систему государственной финансовой поддержки МСБ нужно «перезагрузить», отдавая приоритет новым проектам.

Поручаю Правительству в рамках новой «Дорожной карты бизнеса» выделить на эти цели дополнительно 250 млрд. тенге в следующие три года.

Нужно активно внедрять новые формы поддержки бизнеса с упором на социальные аспекты – создание семейных бизнесов, в первую очередь для многодетных и малообеспеченных семей.

Следует обратить особое внимание и на развитие туризма, в особенности эко и этнотуризма, как на важную сферу экономики. 750-летие Золотой Орды нужно отметить с точки зрения привлечения внимания туристов к нашей истории, культуре, природе.

Для развития туризма важно обеспечить строительство необходимой инфраструктуры, в первую очередь дорог, а также готовить квалифицированных специалистов.

Четвертое. Поддержка национального бизнеса а международных рынках.

Предстоит решительно повысить эффективность господдержки компаний, работающих на экспорт.

Я говорю, прежде всего, о среднем бизнесе.

Между тем, у нас отсутствуют действенные меры государственной поддержки именно этого сегмента предпринимателей. Прежде всего, в области сбыта продукции. Нужно поддержать наш МСБ.

Поручаю Правительству в рамках Госпрограммы индустриально-инновационного развития разработать комплекс мер по поддержке высокопроизводительного среднего бизнеса, включая налоговое, финансовое, административное стимулирование.

Необходимо серьезно активизировать работу по привлечению прямых иностранных инвестиций, без которых резервы дальнейшего роста экономики будут ограничены. Это одна из приоритетных задач исполнительной власти.

В рамках Стратегического плана развития Казахстана до 2025 года для каждой отрасли и региона установлены соответствующие целевые показатели.

Их достижение – прямая ответственность руководителей госорганов, особенно, акимов регионов. Казахстан взял курс на развитие цифровой экономики.

Здесь предстоит большая работа. Наша задача – усилить лидерство в регионе по уровню развития инфокоммуникационной инфраструктуры.

Правительству предстоит адаптировать законодательство под новые технологические явления: 5G, «Умные города», большие данные, блокчейн, цифровые активы, новые цифровые финансовые инструменты.

Казахстан должен стать брендом в качестве открытой юрисдикции для технологического партнерства, строительства и размещения дата-центров, развития транзита данных, участия в глобальном рынке цифровых услуг.

Правительству следует продолжать оказывать содействие деятельности Международного финансового центра, который, по-сути, приобрел Конституционный статус.

Международный финансовый центр «Астана» мог бы стать платформой для развития новейших цифровых технологий совместно с Назарбаев Университетом.

Пятое. Развитый агропродовольственный комплекс.

Сельское хозяйство – наш основной ресурс, но он используется далеко не в полной мере.

Мы имеем значительный потенциал для производства органической и экологически чистой продукции, востребованной не только в стране, но и за рубежом.

Мы должны поэтапно увеличить количество орошаемых земель до 3 млн. гектар к 2030 году.

Это позволит обеспечить рост объема сельхозпродукции в 4,5 раза.

Министерствам торговли и интеграции, сельского хозяйства следует решительно поддержать фермеров со сбытом их продукции на внешних рынках.

Соответствующее поручение Правительство уже имеет. Это приоритетная задача.

Далее. Нужно отходить от сырьевой направленности экспорта сельхозпродукции, которая достигла 70%, в то время как перерабатывающие предприятия загружены всего на 40%.

Актуальной задачей является

привлечение в сельское хозяйство иностранных инвесторов. Переговоры уже ведутся, Правительству нужно достичь конкретных результатов.

Жұртшылықты толғандырып жүрген жер мәселесіне арнайы тоқталғым келеді.

Мемлекет басшысы ретінде тағы да мөлімдеймін: жеріміз шетелдіктерге сатылмайды. Оған жол берілмейді.

Бұл мәселе бойынша қауесет таратуды доғару керек. Бірақ жерді тиімді пайдалануды қамтамасыз ету – біздің міндетіміз.

Вопрос неэффективного использования земельных ресурсов становится все более актуальным.

Положение усугубляется низким уровнем прямых налогов на землю. Многие из тех, кто получил бесплатно от государства право аренды на землю, держат землю впрок, не работая на ней. В стране сложился целый слой так называемых «латифундистов». Они ведут себя как «собака на сене».

Пора приступить к изытению неиспользуемых сельхозземель.

Земля – наше общее богатство и должна принадлежать тем, кто на ней работает.

Правительству следует предложить соответствующие механизмы.

Это тем более важно, что без решения этого вопроса уже невозможно качественное развитие человеческого АПК.

Сегодня увеличение производства мяса упирается не столько в проблему маточного поголовья, сколько в проблему нехватки у фермеров земли для выращивания кормовых культур. Обеспечение кормами составляет менее 60%.

Повышение продуктивности сельского хозяйства невозможно без организации надлежащих условий для качественной жизни на селе.

СЫНДАРЛЫ ҚОҒАМДЫҚ ДИАЛОГ – ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ МЕН ӨРКЕНДЕУІНІҢ НЕГІЗІ

Банки второго уровня ссылаются на дефицит хороших заемщиков и закладывают чрезмерные риски в стоимость кредитных средств.

Проблема качественных заемщиков, конечно, есть. Но нельзя заниматься перекладыванием ответственности, идти только по легкому пути.

Я ожидаю слаженной и эффективной работы Правительства и Нацбанка по этому вопросу.

Другая проблема – закредитованность, особенно социально уязвимых слоев населения, повлекла за собой необходимость принятия экстренных мер. Вы об этом знаете.

Эта проблема приобрела социальную и политическую остроту.

Поэтому поручаю Правительству, Нацбанку в течение двух месяцев подготовить к внедрению механизмы, которые гарантированно не допустят повторение такого положения.

Недостаточная эффективность денежно-кредитной политики становится одним из тормозов экономического развития страны.

Следует обеспечить кредитование бизнеса банками второго уровня на приемлемых условиях и на длительный срок. Нацбанку до конца года необходимо завершить независимую оценку качества активов банков второго уровня.

Жетінші. Ұлттық қорды тиімді пайдалану мәселесі.

Ұлттық қор қаражатының ағымдағы мәселелерді шешуге жұмсалуын қысқарту қажет.

Бұл – келешек ұрпақтың қаржысы. Ұлттық қордың трансферттері бесекеге қабілетті экономиканы қалыптастыруға бағытталған бағдарламаларды және жобаларды жүзеге асыру үшін ғана бөлінуі керек. Көпілдендірілген трансферт көлемі екі мың жиырма екіші (2022) жылдан бастап бірте-бірте 2 триллион теңгеге дейін азаюы тиіс.

Қор қаржысын пайдаланудың анағұрлым тиімді инвестициялық саясатын жүргізген жөн.

Үкіметке Ұлттық Банктен бірлесіп, жыл соңына дейін Ұлттық қордың қаржысына иелік етуді жетілдіру үшін нақты ұсыныстар әзірлеуді тапсырамын.

Сегізінші. Еңбекақы төлеу деңгейін арттыру.

Кен өндіру саласындағы ірі кәсіпорындардың табысы артқанмен азаматтарымыздың жалақысы айтарлықтай еспегенін көріп отырымыз.

Халықтың әлеуметтік жағдайы туралы айтылып отырғандықтан, Үкімет бұл мәселеге қатысты табандылық танытуы керек.

Үкіметке еңбекақы төлеу қорын арттыру үшін жұмыс берушілерді ынтыластыру мәселесін пысықтауды тапсырамын.

IV. ӘЛЕУМЕТТІК ЖАҒҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІ.

Еліміздің бюджеті екі негізгі мақсатқа бағытталуы тиіс – экономиканы дамыту және әлеуметтік мәселелерді шешу.

Әлеуметтік салада мынадай бағыт-тарға баса мән беру керек.

Бірінші. Білім беру сапасын жақсарту.

Біздің елімізде еңбек ресурстарының балансын есепке алудың тиімді әдістемесі әлі күнге дейін әзірленген жоқ.

Шын мәнінде, мамандар даярлаудың отандық жүйесі нақты еңбек нарығынан тыс қалған.

Жыл сайын 21 мыңға жуық мектеп түлегі кәсіби және жоғары оқу орындарына түсе алмай қалады.

Жастардың бұл тобы жұмыссыздар мен маргиналдардың негізін құрайды. Олар амалының жоқтығынан қылмыстың және экстремистік ағымдардың ықпалына түседі.

Біз оқушылардың қабілетін айқындап, кәсіби бағыт-бағдар беру саясатына көшуіміз қажет.

Бұл саясат орта білім берудің ұлттық стандартының негізі болуы тиіс.

Экономикамызда техника саласының мамандарына сұраныс өте жоғары, бірақ мүмкіндіктен аз. Кәсіпорындар тиісті мамандарды шетелден шақыруға мәжбүр. Осындай келеңсіз жағдайды жедел түзетуіміз керек.

Қала мен ауыл мектептері арасындағы орта білімнің сапасы алшақтап барады.

Негізгі мәселе – ауылдық жерлердегі білікті педагог кадрлардың тапшылығы.

Сондықтан «Дипломмен - ауылға» бағдарламасының аясын кеңейтіп, жұмысты жаңа деңгейде жалғастыруымыз қажет. Үкіметке келесі жылдан бастап осы бағдарламаны қаржыландыруды 20 млрд.теңгеге жеткізуді тапсырамын.

Дарынды ауыл жастарын іріктеп, отандық және шетелдік жоғары оқу орындарына дайындау керек.

Аз қамтылған және көп балалы отбасыларды қолдау үшін Үкіметке Дарынды баланың қабілетін дамытудың жол картасын әзірлеуді тапсырамын.

Үкімет пен өкімдер осындай балалардың үйірмелер мен орталықтарға, жазғы лагерлерге баруы үшін

мүмкіндік жасауы керек. Енді жоғары білімнің сапасына жеке тоқталғым келеді.

Өз түлектерін жұмыспен қамту жағынан еліміздегі жоғары оқу орындарының жартысы ғана 60 пайыздық деңгейге қол жеткізіп отыр.

Сондықтан олардың санын қысқарту мәселесін қарау керек.

Терең білім берудің орнына диплом сатумен айналысқан университеттеріміз бар екені де жасырын емес.

Бірінші кезекте соларға тыйым салу арқылы біз оқу орындарындағы білім беру сапасын арттыруға күш саламыз.

Білім саласына қатысты тағы бір мәселе – қаржыландырудың бір-келкі болмауы және өңірлік басқарудың қазіргі жүйесінің тиімсіздігі.

Білім бөлімдерін басқару және бюджет қаржысын өкімшілендіру функцияларын аудандық деңгейден облыстық деңгейге беру керек.

Білім берудің барлық деңгейінде дербес қаржыландыру тәртібін енгізу қажет.

Тағы бір өзекті мәселе. Бұл – оқулық сапасының төмендігі.

Оқушыларды сапалы оқулықтармен қамтамасыз ету – тиісті министрліктің тікелей міндеті.

Мұғалімдер мен оқытушылардың әлеуметтік жағдайын жақсартпасақ, бұл шаралар жүзеге аса қоймайды.

Сондықтан мен Тамыз конференциясында алдағы төрт жыл ішінде мұғалімдердің еңбек ақысын екі есе арттыруды тапсырдым. Бұл – келесі жылдан бастап ұстаздардың жалақысы 25 пайызға өседі деген сөз.

Особого внимания требует ситуация в науке. Без нее мы не сможем обеспечить прогресс нации. Другое дело, насколько качественна и эффективна наша наука?

Правительству следует рассмотреть данную проблему под углом зрения повышения уровня научных исследований и их применения на практике.

Второе. Поддержка института семьи и детства, создание инклюзивного общества.

Вопросы защиты прав ребенка и противодействия бытовому насилию должны быть нашим приоритетом.

Следует целенаправленно заняться проблемой высокой суицидальности среди подростков.

Нам предстоит создать целостную программу по защите детей, пострадавших от насилия, а также их семей.

Особое внимание должно уделяться семьям, у которых на попечении находятся дети с ограниченными возможностями. Только по официальной статистике на учете по инвалидности состоит более 80 тысяч детей.

Правительству следует разработать меры по улучшению медицинского и социального сопровождения детей с диагнозом ДЦП.

Необходимо расширить сеть малых и средних центров реабилитации для детей в «шаговой доступности».

Мы обязаны создавать равные возможности для людей с особыми потребностями.

Я говорил об этом в рамках своей предвыборной платформы. Теперь поручаю Правительству выделить на данные цели не менее 58 млрд. тенге в течение трех лет.

Особого внимания требуют вопросы укрепления здоровья нации. Важно развивать массовый спорт среди всех возрастных групп населения.

Нужно обеспечить максимальную доступность спортивной инфраструктуры для детей.

Развитие массовой физической культуры должно стать пирамидой, на вершине которой будут новые чемпионы, а у её основания мы получим здоровую, активную молодёжь и, в конечном счете, сильную нацию.

Необходимо законодательное обеспечение этого курса, а также принятие Комплексного плана по развитию массового спорта.

2020 год объявлен «Годом волонтера». Актуальная задача – расширить участие граждан, особенно молодежи, студентов и учащихся в добровольческой деятельности, привлечь им навыки активной жизненной позиции. Это важная составляющая часть нашей работы по укреплению гражданского общества.

Третье. Обеспечение качества и доступности медицинских услуг.

Здесь дают о себе знать региональные дисбалансы в показателях здоровья населения, особенно по материнской и младенческой смертности.

Да, этот показатель снижается, но все еще высок и значительно пре-

вышает уровень развитых стран. Правительству предстоит создать перечень приоритетов для каждого региона по конкретным нозологиям в медицине и внедрить бюджетное финансирование на его основе.

С 1 января 2020 года в Казахстане запускается система обязательного социального медицинского страхования.

Хочу донести до каждого: государство сохраняет гарантированный объем бесплатной медицинской помощи. На его финансирование будет направлено более 2,8 трлн. тенге в течение следующих трех лет.

В свою очередь, реализация ОСМС призвана улучшить качество и доступность медицинских услуг.

В рамках трехлетнего бюджета будет направлено дополнительно более 2,3 трлн. тенге на развитие системы здравоохранения.

Правительству нужно предельно ответственно подойти к вопросу реализации социального медстрахования во избежание его очередной дискредитации.

Права на ошибку у нас уже нет.

Төртінші. Мәдениет қызметкерлерін қолдау.

Біз мәдениет саласында жұмыс істейтін азаматтарға жеткілікті түрде көңіл бөлмей отырмыз.

Бұл – ең алдымен, кітапхана, музей, театр қызметкерлеріне қатысты мәселе.

Олардың еңбекақысы соңғы жылдары мүлде көбейген жоқ.

Соның салдарынан мәдениет қызметкерлері, әсіресе жас мамандар жеңілдігі бар тұрғын үй бағдарламаларына қатыса алмайды.

Мұндай ахуал осы кәсіптің беделін түсіріп, лайықты кадрлардың тапшылығы айқын сезіледі.

Келесі жылдан бастап Үкімет мәдениет қызметкерлерінің еңбек ақысын көбейтуі тиіс.

Сондай-ақ, білім беру және денсаулық сақтау салаларындағы міндетті әлеуметтік жеңілдіктер мәдениет саласының өкілдеріне де берілуі керек.

Пятое. Дальнейшее развитие системы социальной поддержки.

Государством предпринимаются все меры для поддержки нуждающихся граждан.

Но ряд принятых решений были не совсем выверены.

В результате мы получили серьезный рост патерналистских настроений. За 5 лет численность получателей адресной социальной помощи в Казахстане выросла с 77 тыс. человек до более чем 1,4 млн.

Объем выделяемых из бюджета средств на социальную поддержку с 2017 года увеличился в 17 раз и более.

Другими словами, все больше людей предпочитают не работать либо, что еще хуже, утаивают свои доходы для получения социальной помощи. Факты получения социальной помощи состоятельными семьями оспешались в средствах массовой информации.

Еще раз отмечу. Наше государство по Конституции является социальным и поэтому должно выполнять свои обязательства перед гражданами.

Правительство в своей работе обязано исходить из этого принципа, а резервы необходимо находить за счет снижения на нет всех неэффективных расходов и повышения доходов.

Такие резервы, безусловно, имеются. Министерство финансов проводит работу по увеличению доходов. Но нужны дополнительные усилия. Например, в отношении таможи.

Елбасы на заседании политсовета партии «Nur Otan» обратил особое внимание на упорядочение процесса государственных закупок. Министерство финансов приступило к оптимизации закупок, но необходимы меры законодательного характера.

Госзакупки тяят в себе огромный резерв (по некоторым подсчетам до 400 млрд.тенге в год), который мог бы пойти на решение острых социальных вопросов.

В 2018 году объем госзакупок составил 4,4 трлн. тенге, из которых 3,3 трлн. тенге или 75% осуществлены неконкурентным способом из одного источника.

Пора закрыть эту «кормушку» для чиновников и разного рода «прилипал».

Возвращаясь к адресной социальной помощи, Правительству следует скорректировать механизм ее выделения, чтобы она стала прозрачной, справедливой, мотивировала к труду, а не к праздному образу жизни. Помощь в основном должны получать те, кто трудится.

В то же время нужно позаботиться

о детях из малообеспеченных семей. Для них необходимо ввести гарантированный социальный пакет – регулярную помощь детям дошкольного возраста, бесплатное горячее питание для всех школьников, обеспечение их учебными принадлежностями и формой, оплату медицинской, в том числе стоматологической помощи, возмещение затрат на проезд в общественном транспорте.

Все эти меры должны вступить в действие с 1 января 2020 года. Правительству совместно с НПП «Атамекен» предстоит срочно, в течение месяца, разработать специальную программу вовлечения многодетных матерей в микро и малый бизнес, в том числе на дому.

Шестое. Отдельно хочу обратить внимание на развитие отечественной пенсионной системы, в которой накопились серьезные проблемы. На текущий момент проблема недостаточности пенсионных сбережений не столь ошутима. Однако уже через 10 лет ситуация может измениться. Количество работающих граждан, производящих пенсионные накопления, заметно уменьшится, в то время как количество пенсионеров возрастет. При этом уровень накоплений и инвестиционных доходов, получаемых с пенсионных активов, остается низким.

Поэтому Правительству совместно с Национальным банком следует провести серьезную работу по повышению эффективности пенсионной системы.

Сейчас работающему человеку пользоваться пенсионными накоплениями можно только после выхода на пенсию. Но понятно желание людей использовать эти средства еще до выхода на пенсию.

Поручаю Правительству до конца года проработать вопрос целевого использования работающими гражданами части своих пенсионных накоплений, например, для покупки жилья или получения образования.

В целях оптимизации затрат и улучшения качества инвестиционного управления активами поручаю Правительству изучить вопрос консолидации внебюджетной системы социального обеспечения путем создания единого социального фонда и введения одного социального платежа.

V. СИЛЬНЫЕ РЕГИОНЫ – СИЛЬНАЯ СТРАНА.

В этом направлении нужно сосредоточиться на следующих задачах.

Первое. Повышение эффективности работы местных органов власти.

У людей всегда должен быть доступ к местным властям. Это – аксиома, но не реальность.

Считаю возможным в качестве пилотного проекта внедрить систему оценки населением эффективности работы местной власти.

Например, если в результате опроса или онлайн-голосования более 30% жителей считают, что аким города или села неэффективен – это основание для создания Административной Президента специальной комиссии с целью изучения возникшей проблемы с внесением соответствующих рекомендаций.

Второе. Реформа системы межбюджетных отношений.

Очевидно, что текущая система межбюджетных отношений не стимулирует акиматы всех уровней к созданию собственной базы развития – малого и среднего бизнеса. Регионы слабо мотивированы на поиск дополнительных источников доходов.

Со следующего года в распоряжение регионов передаются дополнительные налоговые поступления от МСБ.

Но этого недостаточно. Назрела необходимость пересмотра организации бюджетного процесса на всех уровнях. Большую роль в этой работе должно сыграть реальное вовлечение населения в формирование местных бюджетов.

Районный, городской и сельский уровни власти должны стать экономически более самостоятельными в решении задач местного значения. Их права, обязанности и ответственность следует четко урегулировать в законодательных актах.

Третье. Управляемая урбанизация и единая жилищная политика.

Принятые ранее законы «О статусе столицы» и «Об особом статусе города Алматы» сыграли свою позитивную роль, но сегодня нуждаются в совершенствовании.

Необходимо расширить компетенции акиматов трех самых

крупных городов, в том числе и в области градостроительной политики, транспортной инфраструктуры, формирования архитектурного облика.

Большое количество населения городов республиканского значения это уже не предмет гордости, а основание для обеспокоенности с точки зрения полного обеспечения социально-экономических потребностей жителей.

Мы наблюдаем перенаселенность крупнейших городов и в то же время нехватку людских и трудовых ресурсов в таких городах как, например, Павлодар и Петропавловск, где создаются надлежащие условия для приема новых жителей.

Правительству должно принять действенные меры по управлению миграционными процессами.

В своей предвыборной программе я отметил необходимость разработки единой жилищной политики.

Основной принцип – повышение доступности жилья, особенно для социально-уязвимых слоев населения.

Правительству необходимо разработать единую модель жилищного развития в стране, отойти от практики принятия разрозненных между собой программ.

Например, в рамках программы «7-20-25», которая изначально предполагалась как социальная, средний уровень семейного дохода заемщика должен составлять около 320 тыс. тенге в месяц. Людям с небольшим уровнем доходов участие в ней оказалось не по карману.

Поэтому в этом году по инициативе Елбасы запущена новая программа «Бақытты Отбасы» с льготной ставкой в 2% и первоначальным взносом 10%. Это весьма выгодные условия.

До конца года не менее 6 тыс. семей приобретут жилье в рамках этой программы. В первую очередь, многодетные семьи и семьи, воспитывающие детей-инвалидов. С 2020 года 10 тысяч таких семей ежегодно будут обеспечиваться жильем.

Правительству следует определить четкие критерии для участия в программе и обеспечить ее жесткое администрирование. Поддержка должна предоставляться исключительно тем, кто в ней действительно нуждается.

Мое поручение Правительству – в течение трех лет решить вопрос предоставления жилья малообеспеченным многодетным семьям, стоящим в очереди. Их у нас около 30 тысяч.

Гражданам, которые не располагают доходами для приобретения жилья в собственность, надо дать возможность проживания на условиях социальной аренды.

На эти цели к 2022 году государством будет выделено свыше 240 млрд. тенге.

Следует разработать новые меры вовлечения частного бизнеса в эту работу, задействовать механизмы государственно-частного партнерства.

Люди недовольны непрозрачным процессом формирования и продвижения очередности при предоставлении акиматами социальных квартир.

Правительству до конца года следует создать единую национальную систему учета очередников на арендное жилье, а также на получение льготных жилищных займов по программе «Бақытты Отбасы».

Несмотря на снижение износа коммунальных сетей с 65% до 57%, данный показатель остается высоким.

Кроме того, из 78 тысяч многоквартирных домов более 18 тысяч требуют ремонта.

Необходимо выделить регионам не менее 30 млрд.тенге за два года в виде бюджетных кредитов на модернизацию и ремонт жилого фонда.

Поручаю Правительству предусмотреть данный механизм и жестко контролировать эффективность освоения этих средств.

Бюджеты развития регионов к 2022 году превысят 800 млрд. тенге.

Поручаю акимам совместно с местными властями обеспечить направление половины этих средств на софинансирование модернизации ЖКХ и решение актуальных социальных проблем жителей регионов.

Четвертое. Развитие инфраструктуры.

Очевидно, что жители различных регионов страны имеют разный уровень доступа к чистой питьевой воде, природному газу, транспортной инфраструктуре.

Необходимо активизировать работу по нивелированию этого неравенства.

По поручению Елбасы закани-

вается строительство первой очереди магистральной сети газопровода «Сарыарка».

Со следующего года будет начата работа по строительству распределительных сетей в городе Нур-Султан и Карагандинской, а в дальнейшем в Акмолинской и Северо-Казахстанской областях.

На эти цели государство выделяет 56 млрд. тенге. В результате более 2,7 млн. человек получат доступ к природному газу.

В течение следующих трех лет будет выделено порядка 250 млрд.тенге на обеспечение наших граждан чистой питьевой водой и услугами водоотведения.

В поле зрения исполнительной власти должны находиться полная и качественная реализация программ «Нұрлы Жол».

Это стратегический проект, благодаря которому действенная модернизация затронет всю транспортную инфраструктуру.

На эти цели до 2022 года государство вложит более 1,2 трлн. тенге инвестиций.

Правительство и раньше выделяло огромные средства, но они в подавляющем большинстве ушли в песок, а точнее сказать – в карманы чиновников, однако чистой воды, дорог и прочей инфраструктуры так и не хватало.

На этот раз Правительство и Парламент, вместе со Счетным комитетом должны обеспечить абсолютную эффективность использования бюджетных средств.

Правительству необходимо активизировать работу по улучшению экологии, расширению использования возобновляемых источников энергии, культивированию бережного отношения к природе. В этом отношении одобрения заслуживает кампания «*Бірге – Таза Қазақстан!*», которую нужно продолжить.

Парламенту предстоит обсудить и принять новую редакцию Экологического кодекса.

В целом Правительство в предстоящий период должно повысить эффективность своей деятельности. Казахстанцы ждут конкретных результатов.

Құрметті отандастар!

Біз елімізді реформалаудың жаңа кезеңіне қадам бастық. Осы маңызды міндеттерді сапалы орындауымыз керек.

Еліміздің әрбір тұрғыны өз егерісті сезінуі тиіс.

Мен мемлекеттік органдардан жұмысты жедел атқарып, нақты нәтижеге қол жеткізуді талап етемін.

Реформаны тек реформа үшін жүргізу жол берілмейді.

Әрбір министрде және өкімде нәтижелі жұмысты негізгі көрсеткіштеріңізі тізімі болуы тиіс.

Сол арқылы олардың нақты мақсатқа қол жеткізу деңгейі анықталады.

Үкімет мүшелеріне, мемлекеттік органдар мен өңірлердің, мемлекеттік компаниялардың және мекемелердің басшыларына тиісті реформаның жүзеге асырылуы үшін дербес жауапкершілік жүктеледі.

Осыған байланысты, жақында тиісті Жарлыққа қол қойдым. Бұл Жарлықтың аясында елдегі ахуал, соның ішінде аймақтардағы халықтың жағдайы сауалына негізінде нақты бағаланатын болады.

Үкіметтің әлеуметтік және экономикалық саясатқа жауапты құрылымдары қоғамның қажеттіліктеріне сәйкес алдын-ала нақты жұмыс жүргізуі қажет. Бұл үшін бақылау, талдау және болжау жүйесін неғұрлым күшейту керек.

Сондықтан депутаттарымыздың өтінішіне орай Парламент жанынан Заңнаманы зерделеу және сараптау институтын құру жөнінде тапсырма беремін.

Аталған құрылым заңдарымыздың сапасын арттыруға ықпал етуі тиіс.

Қадірлі қазақстандықтар!

Халқымызды толғандыратын барлық мәселелер бізге белгілі.

Осыған орай, ахуалды жақсарту үшін і

ТАЙСОЙҒАНДАҒЫ ЖАҢА МЕКТЕП ШАҒЫН АУЫЛДЫҢ ШАТТЫҒЫ

1 ҚЫРКҮЙЕК КҮНІ САРАЛЖЫН АУЫЛДЫҚ ОКРУГІНЕ ҚАРАСТЫ ТАЙСОЙҒАН АУЫЛЫНДА БІЛІМ КҮНІ БИЫЛ ҒАНА БОЙ КӨТЕРГЕН ЖАҢА МЕКТЕПТІҢ АШЫЛУ САЛТАНАТЫМЕН ҰШТАСТЫ. СӘУЛЕТТІ МЕКТЕПТІҢ АШЫЛУЫНА ЖИНАЛҒАН ЖҰРТШЫЛЫҚТЫҢ ҚУАНЫШЫН ОБЛЫС ӘКІМІНІҢ ОРЫНБАСАРЫ ҚАЙРАТ БЕКЕНОВ ПЕН АУДАН ӘКІМІ АСҚАР ҚАЗЫБАЕВТАР БӨЛІСТІ.

Еліміздің тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев «Қазақстандықтардың өл-ауқатының өсуі: табыс пен тұрмыс сапасын арттыру» атты Қазақстан халқына Жолдауының үшінші бағытында «Білім алудың қолжетімділігін арттыру мақсатымен оқушыларға орын жетіспейтіні, мектептердің үш ауысымда оқыту және апат жағдайында болу мейлінше сезіліп отырған өңірлер үшін Үкіметке 2019-2021 жылдарған арналған бюджеттен қосымша 50 миллиард теңге қарастыруды» тапсырған болатын. Оның жемісі бізді көп күттірген жоқ. Өрине, бұл мектептің іргетасы 2017 жылы қаланғанымен, өртүрлі себептермен тоқтап қалды. Бұл мектеп «сақалды құрылысқа» айнала бастағанда, облыс әкімі Оңдасын Оразалин ауданға сапарын осы мектептің құрылысын жүргізіп жатқан мердігермен кездесуден бастаған еді. Кездесу барысында, облыс басшысы құрылысқа бөлінген қаражаттың кешікпейтініне кепілдік берсе, мер-

дігер «Техно.С» ЖШС-нің директоры Серік Сүйінтаев «Тайсойған ауылының балалары жаңа оқу жылын жаңа мектепте оқиды» - деп үде берді. Міне, орындалған үденің куәсі.

Соңғы екі жылда облыста пайдалануға берілген 21 мектептің бірі осы білім ордасы. Қырық шақты түтін тоғысқан шағын ауыл үшін білім күні нағыз мерекеге айналды. Ауылдас-

тарының қуанышына Ақтөбеден ат сабылтып келген ағайындар да көп. Көгілдір отын құбыры жүргізіліп жатыр. Орталықтандырылған ауыз су жүргізу алдағы күннің еншісінде. Демек, жол бойындағы ауылдың көркейер күні алыс емес.

Ал, салтанатты сәтте сөз алған облыс әкімінің орынбасары Қайрат Әскербекұлы мерекеге жиналған жұртшылықты ауылдағы қуанышпен құттықтап, облыс басшысының сөлемін жеткізе, облыстық білім басқармасының өкілі Света Жұбаева да тайсойғандықтарды тарихи қуанышымен құттықтады. Көп жылдар бойы білім саласында еңбек еткен Кенжебай Қазмағамбетов те шағын ауылға осындай сәулеті мен дәулеті жарасқан мектеп «сыйлаған» азаматтарға аға буынның атынан алғысын жеткізді. Осы мектептің 9 класс оқушысы Керім Жақсыбаев ағаларға алғысын өлең жолдарымен өрсе, мектеп құрылысын межелі мерзімде бітірген «Техно.С» ЖШС-нің директоры Серік

Сүйінтаев мектеп басшысына білім ордасының кілтін салтанатты түрде тапсырды. Мектептің лентасын еңбек ардагері Нұрберген Бержекенов пен Серік Сүйінтаев қиды. Ақ жаулықты аналар шашу шашты. Одан соң, қонақтар «Жақсыны көрмекке» ұмтылды...

Серікбай ҚОЙБАҒАРОВ,
Ойыл селосы.

АШЫҚ ТӘРБИЕ САҒАТЫНЫҢ АРҚАУЫ «АДАЛДЫҚ АЛАҢЫ»

Қазіргі таңда қоғам дертіне айналған сыбайлас жемқорлықты болдырмау шаралары елімізде тоқтаусыз жалғасып келеді. Сыбайлас жемқорлықпен күресу үшін құрылған арнайы сарапшы мамандардың мөлiметiнше қоғам дертiнiң негiзгi ошағы медицина, бiлiм салаларында көптеп кездеседi. Сондықтан оның алдын алу мақсатында бiрлесiп атқарылған жұмыстардың нәтижесi жаман емес.

Осы орайда кеше аудан әкiмi Асқар Қазыбаев Ж.Жүсiбалиев атындағы Ойыл қазақ орта мектебiнде «Адалдық алаңы» жобасы аясында 3 б класында өткен ашық тәрбие сағатына қатысты. Онда аталған мектептің 3 б класс оқушыларының класс жетекшісі Айзат Рысқалиева ашық тәрбие сағатын адалдық тақырыбында өрбiттi. Бiр сағаттың iшiнде ұстаздық шеберлiгiн көрсете бiлген

Айзат Тыныштыққызы оқушыларға адамгершiлiк пен адалдық тақырыбын жан-жақты түсiндiрдi. «Ұстаздан шөкiрт озар» демекшi, бастауыш сыныпта оқитын бөбектерiмiз өз белсендiлiктерiн көрсеттi. Ал, аудан әкiмi оқушылардың расында озық ойлы, белсендi екендiгiне тәнтi бола отырып, олармен ашық сұхбат құрды.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ.

МЕРЕКЕЛІК ЖӘРМЕҢКЕ МАЛ АЗЫҒЫНА ҚАРҚ ҚЫЛДЫ

Жұма күні Қазақстан Республикасының Конституциясы күніне орай аудан орталығында мерекелік ауыл-шаруашылығы жәрмеңкесі ұйымдастырылды. Жәрмеңкеде тұрғындардың негізгі сұранысы ескеріліп, мал азығын әкелуге маңыз берілді. Яғни, барлығы 15 шаруашылық 50 рулон мен 4500 тьк әкелсе, «Қараой» шаруа қожалығы 20 тонна арпаны арзан бағамен сатты. Ал, күздің ызғары сезілгенің, қызылсырап, ет іздегендерді «Мұрагер» шаруа қожалығының семіз сиырының еті еріксіз тартты. Жәрмеңкеге келгендердің назарын аударған 20 тоқты да мерірін тез тапты.

Сонымен қатар, сүт өнімдерін сатушылардың да саудасы қызды. Бақша өнімдерін алуға асыққандар да аз емес. Ойылдық бағбандар 3 тоннаға жуық көз тартар күздің кереметін ұсынды. Ал, сахнадан

төгілген өн мен арнайы дастарханнан ұсынылған ыстық шөй жәрмеңкеге келгендерге күздің лебін сездірмей,

көңілдерін сергітті.
С.ҚОЙБАҒАРОВ,
Ойыл селосы.

АЛҒАШҚЫ ҚОҢЫРАУ СЫҢҒЫРЫ АҚ ТІЛЕККЕ ҰЛАСТЫ

Биыл 1-ші қыркүйек білім күні аптаның жексенбісіне келгенімен алтын уа мектебіне жан-жақтан ағылып, асыға жеткен оқушылардың қарасы көп болды. Жылма-жыл балғындарымызды білім нөрімен сусындатып, түлектерін қиға ұшырған Ойылдағы үш мектеп те биылғы оқу жылына тас түйін дайын екендерін көрсетті. Таңертемен алғашқы қоңыраудың үні сыңғырлап, жаңа мектеп табалдырығын аттаған бөбектерімізге сөт сапар тілектері айтылды. Осындай алғашқы қоңыраудың айғақты жарқын көрінісі Ж.Жүсібалиев атындағы Ойыл қазақ орта мектебінде өтті. Мұнда да ата-аналар ізгі тілектерін білдіріп, өр сыныптағы оқушылар ұстаздарымен сағына қауышты. Ж.Жүсібалиев атындағы Ойыл қазақ орта мектебінің директоры Маржан Жонысова биылғы оқу жылына мектептің толықтай дайын екендігін және жаңа оқу жылына даярлық тобына қабылданған 53 оқушыдан бөлек 444 оқушымен бастағалы отырғандығын жеткізді. Айтулы мектептегі алғашқы қоңырау-

дың ашылу салтанатына кве болған аудан әкімінің орынбасары Асылан Кенжебаев барлық оқушыларға оқуда озат болуға шақырса, аудандық білім, спорт және дене шынықтыру бөлімінің мамандары аудандағы білім саласы туралы қысқаша мәліметтер

берді. 2019-2020 жаңа оқу жылын біздің аудандағы 23 білім беру ұйымы 3300-ге жуық оқушымен бастап отыр. 1-ші класқа 360 оқушы қабылданған.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл селосы.

ПОЛИЦЕЙЛЕР АУДАНЫҢ ЧЕМПИОНЫ

30 ТАМЫЗ КҮНІ АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫНЫҢ 150 ЖЫЛДЫҒЫ ЖӘНЕ АУДАН ӘКІМІНІҢ ЖҮЛДЕСІ АУДАН ОРТАЛЫҒЫНДАҒЫ МЕКЕ-МЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ АРАСЫНДА ША-ҒЫН ФУТБОЛДАН ӨТКЕН ЖАРЫС ӨЗ МӘРЕСІНЕ ЖЕТТІ.

Айналымдық жүйе бойынша өткен жарыста текетірес соңғы турға дейін сақталды. Біреулері жеңіске ұмтылса, біреулері турнирлік кестеге қарап, есеппен ойнауға тырысты. Өрине, «әлі жеткен алып та жығады, шалып та жығады» - дегендей, ішкі істер бөлімінің жігіттері ешкімнің ішкі есебіне мүмкіндік берген жоқ.

Сөйтіп, финалға бергісіз ойында Ш.Бекмұхамбетова атындағы мектеп-гимназияның жігіттеріне сан соқтырған полицейлер бас жүлдеге ие болды. Яғни, соңғы ойынның нәтижесі 3:1.

Жарыстың жабылу салтанатына қатысқан аудан әкімі Асқар Қазыбаев жеңімпаздарды марапаттап, ауыспалы кубокты тапсырды. Сонымен қатар, жарыстың үздіктері де марапаттан құр қалған жоқ.

2019 ЖЫЛДЫҢ ІІ ЖАРТЫ ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН ОЙЫЛ АУДАНЫҚ БІЛІМ, ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ ЖӘНЕ СПОРТ БӨЛІМІ БАСШЫСЫНЫҢ АЗАМАТТАРДЫ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ

Орталық атқарушы органның атауы	Азаматтарды қабылдауды жүргізетін адамның Т.А.Ә., лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні мен уақыты	Мемлекеттік мекеменің орналасқан жері	Байланыс телефоны
Ойыл аудандық білім, дене шынықтыру және спорт бөлімі	Меруенов Серік Төлегенұлы Бөлім басшысы	Дүйсенбі күндері Сағ:15:00 ден 17:00 ге дейін Тамыз 5, 12, 19, 26 Қыркүйек 2,9,16,23,30 Қазан 7,14,21,28 Қараша 4,11,18,25 Желтоқсан 9,23,30	Ойыл селосы Көкжар көшесі №56	2-17-44
Ойыл аудандық білім, дене шынықтыру және спорт бөлімі	Уткелбаева Сандигүл Аманжановна Бөлім басшысының орынбасары	Сәрсенбі күндері Сағ:10:00 ден 12:30 ға дейін Шілде 3,10,17,24,31 Тамыз 7,14,21,28 Қыркүйек 4,11,18,25 Қазан 2,9,16,23,30 Қараша 6,13,20,27 Желтоқсан 4,11,18,25	Ойыл селосы Көкжар көшесі №56	2-11-34

ХАБАРЛАНДЫРУ

2019 жылдың 5 қыркүйегі күні сағат 15:00 - де Ойыл ауылдық округінде Ойыл ауылындағы атаусыз көшелерге көше атауларын беруге байланысты жергілікті қоғамдастық жиыны өтеді:

Күн тәртібіндегі мәселе:
Серікбай Төлеубаевқа, Аққайдау Нұғымановқа, Қожас Қарабалиевке көше атауларын беру туралы.
Осы мәселеге байланысты өз ұсыныс пікірлеріңіз болса 21020, 21444 телефондары арқылы хабарласуларыңызға болады.
Ойыл ауылдық округінің әкімдігі

Ойыл аудандық орталық аурухана ұжымы және кәсіподақ ұйымы аудандық ауруханасының экономист қызметкері Есенғарина Жанаргүлдің енесі
Есенғарина Райсаның
қайтыс болуына байланысты қайғысына ортақтасып отбасына көңіл айтады.

Ойыл қазақ орта мектебінің ұжымы және бастауыш кәсіподақ ұйымы мектебіміздің мұғалімі Есенғарин Талғатқа анасы
Райсаның
қайтыс болуына байланысты қайғысына ортақтасып көңіл айтады.

Ойыл аудандық орталық аурухана ұжымы және кәсіподақ ұйымы Саралжын дәрігерлік амбулаториясының мейірбикесі Қызылова Гүлшаттың жолдасы
Қарамолдин Нұрымжанның
және Саралжын дәрігерлік амбулаториясының тазалықшысы Есқалиева Ақжанның жолдасы
Есқалиев Саматтың
қайтыс болуына байланысты қайғысына ортақтасып отбасына көңіл айтады.